

Kunnan saatavien anteeksianto Ranuan Peura ry:n lainoja koskien

Kunnanhallitus 31.08.2026 § 173

Ranuan kunta on antanut Ranuan Peura ry:lle lainaa vuosien 2010-2020 aikana siten, että lainojen yhteismäärä on 660 681,85 euroa. Lainat koostuvat kahdesta eri lainasta eli ns. yhdistelmälainasta 528 681,85 euroa ja vuonna 2020 myönnetystä 132 000 euron lainasta.

Kunta on myöntänyt Ranuan Peura ry:lle lainaa vuosina 2010-2015 yhteensä neljänä lainana, jotka on yhdistetty yhdeksi ns. yhdistelmälainaksi valtuuston päätöksellä 18.3.2019 § 4. Valtuusto myönsi tuolloin lainalle 35 vuoden maksuajan sekä maksuvapautuksen viideksi vuodeksi lyhennysten ja korkojen osalta. Valtuusto myönsi 18.12.2023 § 99 maksuvapautta lisää lyhennysten ja korkojen osalta siten, että lainan takaisinmaksuohjelma alkaa 1.6.2026. Valtuusto päätti 15.12.2025 § 72 yhdistelmälainan korkotasoksi 2 %:n vuosikoron.

Valtuusto on päättänyt 3.3.2020 myöntää Ranuan Peuralle enintään 150 000 euroa lainaa Peuransarven vesikatto- ja sisäilmastoremonttiin. Ranuan Peura on nostanut tuota lainaa 132 000 euroa. Ensimmäinen osa tästä lainasta on nostettu 16.7.2020. Laina-ajaksi on hyväksytty 20 vuotta siten, että 10 ensimmäistä vuotta ovat lyhennyksistä vapaita. Lainasta veloitetaan 0,5 %:n korko. Lainan lyhennykset alkavat 16.7.2030 ja laina-aika päättyy 15.7.2040. Lainanlyhennykset ovat 13 200 euroa vuodessa ja korko lainanlyhennysten alkaessa 660 euroa vuodessa.

Ranuan Peura ry:n tilanteesta on käyty vuoropuhelua kunnan ja yhdistyksen välillä keväästä 2023 lähtien. Kunnanhallitus on kuullut Ranuan Peura ry:n edustajia viimeksi kokouksessaan 8.12.2025. Urheiluseuran edustajat avasivat tuolloin yhdistyksen vaikeaa taloustilannetta kunnanhallitukselle.

Kunnanhallitus kävi tuossa samassa kokouksessa keskustelun Ranuan Peura ry:lle myönnettyjen epävarmojen lainasaamisten kirjaamisesta luottotappioksi. Asiasta oli käyty tätä ennen konsultoiva keskustelu kunnan tilintarkastusyhteisön kanssa 2.12.2025.

Ranuan kunta on arvioinut lainasaamisia Ranuan Peura ry:ltä. Kunnanhallitus teki 23.2.2026 § 50 päätöksen, jossa se totesi, että Ranuan Peura ry:ltä olevan 660.681,85 euron suuruisen pitkäaikaisen lainasaamisen kertymistä ei voida pitää kirjanpitolain 5 luvun 2 §:ssä tarkoitettulla tavalla todennäköisenä. Kunnanhallitus päätti kirjata lainasaamisesta tehtävän 660 681,85 euron suuruisen alaskirjauksen kuluksi tilikaudelle 2025 kirjanpitolain 5 luvun 2 §:n ja Kirjanpitolautakunnan lausunnon 2024/2072 mukaisesti. Kunnanhallitus päätti myös, että päätös koski ainoastaan kirjanpidollista arvostamista eikä merkinnyt saatavasta luopumista, anteeksiantoa tai muuta oikeudellisen saatavan lakkaamista.

8.12.2025 kunnanhallituksen kokouksessa kunnanhallitus valtuutti kunnanjohtajan tilaamaan asianajotoimistolta juridisen selvityksen Ranuan Peura ry:lle annettuja lainoja koskien.

Selvitystyön oleellisin asia oli selvittää se, että onko kunnalla oikeus tukea yksittäistä urheiluseuraa antamalla anteeksi kunnalla seuralta olevia saatavia osittain tai kokonaan.

Selvityksen mukaan asian arviointiin vaikuttaa olennaisesti saatavien suhteellisen suuri määrä. Saatavien anteeksianto siltä osin, kuin kunta tulisi saamaan niille maksun saatavien pakkotäytäntöönpanossa, katsottaisiin kunnan Ranuan Peura ry:lle antamaksi tueksi.

RaPen omaisuus koostuu tilinpäätöksen perusteella käytännössä kokonaan liikuntahallikiinteistöstä. Kiinteistön arvoksi on arvioitu selvitystä varten hankitussa arviokirjassa nykyisillä vuokratuotoilla (joista pääosa on kunnan maksamia vuokria) 450 000 euroa ja ilman vuokratuottoja 200 000 euroa.

Ranuan kunnan Ranuan Peura ry:ltä olevien saatavien määrä, OP:lle olevaan takausvastuuseen perustuva takautumissaatava huomioiden, on yhteensä noin 854 000 euroa eli noin 96 % Ranuan Peura ry:n kaikista veloista. Näin ollen kunnan jako-osuus pakkotäytäntöönpanotilanteessa olisi vastaava osuus. Mikäli Ranuan Peura ry:n kiinteistöstä saataisiin kulujen jälkeen 200 000 euroa, olisi kunnan jako-osuus siitä noin 192 000 euroa.

Selvityksen mukaan lainojen anteeksianto siltä osin kuin niiden määräksi jäisi vähemmän kuin 192 000 euroa, olisi näin ollen kunnan Ranuan Peura ry:lle antamaa tukea. Tällaisen tuen antamisen hyväksyttävyyttä tulee arvioida kuntalain ja yleisten hallinnollisten periaatteiden mukaisesti.

Selvityksessä todetaan edelleen: ”Rapelle annettavan tuen tosiasiallinen määrä riippuisi siitä, mikä olisi saatavan suuruus velan anteeksiannon jälkeen. Mitä enemmän saatavaa leikattaisiin laskennallisen 192 000 euron määrän alle, sitä korkeammaksi kasvaisi kunnan velvollisuus pystyä perustelemaan se, miksi RaPelle näin annettava tuki olisi kunnan kannalta tarpeen ja miksi tuensaajien yhdenvertaisesta kohtelusta poikkeaminen olisi perusteltua. Saatavan leikkaaminen merkittävästi alle 192 000 euroan määrän olisi nähdäkseni katsottavissa oikeudellisesti hyväksyttäväksi vain, jos pystyttäisiin osoittamaan, että tuella on kunnan tehtäviin liittyvä hyväksyttävä tarkoitus ja että tuella saatavaa hyötyä ei ole saavutettavissa muutoin kuin juuri kyseessä olevaa yhdistystä tukemalla, ja että tuen määrä on oikeassa suhteessa siitä saatavaan hyötyyn.”

Ranuan kunnan näkökulmasta Ranuan Peura ry:n toiminta ei rajoitu tavanomaiseen yksittäisen urheiluseuran tukemiseen, vaan yhdistyksellä on kunnassa poikkeuksellisen merkittävä rooli liikunnan, terveyden edistämisen, hyvinvoinnin sekä lasten ja

nuorten liikuntamahdollisuuksien toteuttajana. Yhdistyksen toiminta tukee siten suoraan kunnan vastuulla olevaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Kunnan tehtävänä on kuntalain mukaisesti edistää asukkaiden hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä huolehtia muun muassa liikuntalain mukaisista edellytyksistä kuntalaisten liikunnalle. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle erityisesti järjestämällä liikuntapalveluja sekä tukemalla kansalaistoimintaa, mukaan lukien seuratoimintaa.

Ranuan Peura ry:n merkitys tässä kokonaisuudessa on huomattava, koska yhdistyksen toiminta mahdollistaa liikuntapaikan ja liikuntatoiminnan säilymisen kunnassa tavalla, jolla on vaikutuksia erityisesti lasten ja nuorten, mutta myös muiden kuntalaisten, liikuntamahdollisuuksiin.

Erityisen merkityksellistä on Ranuan Peura ry:n omistajan liikuntahallikiinteistön asema kunnan liikuntapaikkaverkostossa. Liikuntahallia käytetään paitsi yhdistyksen omaan toimintaan myös koululiikunnan järjestämiseen. Liikuntahallilla on siten suora yhteys kunnan peruspalvelujen toteuttamiseen ja koululaisten liikuntaedellytyksiin. Liikuntapaikan toimintaedellytysten turvaaminen ei näin ollen palvelu ainoastaan Ranuan Peura ry:n jäseniä, vaan laajemmin kunnan asukkaita ja erityisesti lapsia ja nuoria.

Tuen hyväksyttävyyttä arvioitaessa on lisäksi olennaista tarkastella sitä, voidaanko sama kunnan tehtäviin liittyvä hyöty saavuttaa jollakin muulla tavalla kuin tukemalla juuri Ranuan Peura ry:tä.

Tässä tapauksessa Ranuan Peura ry:n toiminta ja sen omistama liikuntahalli muodostavat toisiinsa olennaisesti liittyvän kokonaisuuden. Liikuntahallin toimintaedellytykset ovat riippuvaisia yhdistyksen taloudellisista ja toiminallisista edellytyksistä. Mikäli yhdistys ei kykene jatkamaan toimintaansa ja liikuntahallin ylläpitoa, vaarana on liikuntapaikan käytön loppuminen tai merkittävä vaikeutuminen.

Kunnan näkökulmasta vaihtoehtona ei siten ole yksinkertaisesti se, että kunta jättäisi Ranuan Peura ry:tä tukematta ja tuottaisi saman palvelun muulla tavalla ilman kustannuksia tai muita vaikutuksia.

Lisäksi on huomattava, että kyseinen liikuntahalli on jo olemassa oleva ja kuntalaisten käytössä oleva liikuntapaikka. Sen toiminnan turvaaminen mahdollistaa nykyisen liikuntapaikkakapasiteetin säilymisen ilman, että kunnan tarvitsee rakentaa tai hankkia vastaavaa uutta liikuntapaikkaa.

Kokonaisuutena arvioiden Ranuan Peura ry:lle annettavalle tuella on hyväksyttävä kunnan tehtäviin liittyvä tarkoitus. Tuen tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä, turvata lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksia, mahdollistaa koululiikunnan jatkuva järjestäminen sekä säilyttää kunnassa olemassa oleva liikuntapaikka.

Tuen perusteena ei siten ole Ranuan Peura ry:n asema yksittäisenä yhdistyksenä, vaan sen toiminnan ja seuran omistaman liikuntapaikan konkreettinen merkitys kunnan lakisääteisten tehtävien toteuttamiselle.

Kunta on myöntänyt Ranuan Peura ry:lle ns. yhdistelmälainan, joka on käytetty yhdistyksen omistaman toimitalon peruskorjaukseen. Lainan tarkoituksena on ollut mahdollistaa urheilutalon toiminnan kannalta keskeisen toimitilan peruskorjaus ja siten turvata yhdistyksen toimintaedellytykset sekä paikallisten liikunta- ja urheilupalvelujen järjestämiseen soveltuvien tilojen säilyminen kunnan alueella. Lisäksi kunnan sivistystoimi on tarvinnut Ranuan Peura ry:n omistamaa liikuntasaltilaa omassa toiminnassaan. Muutaman vuoden ajan Peuransarven liikuntasali oli ainoa kuntakeskuksessa käytössä oleva sali.

Kunnan hallinnon toimesta on arvioitu kunnan lainasaamisia Ranuan Peura ry:ltä. Arvioinnin perusteella lainasaamisten kertyminen kokonaisuudessaan tai edes osittain ei ole nykytilanteessa todennäköistä. Arvionnissa on otettu huomioon seuran taloudellinen tilanne, toimitalon arvo sekä lainan vakuudet ja niiden realisointiarvo. Lainasaamisten arviointi tehtiin kunnanhallituksen päätöksen 23.2.2026 § 50 yhteydessä.

Kunnan hallinnon selvityksen perusteella saatavan täysimääräisen perimisen katsotaan olevan taloudellisesti epätarkoituksenmukaista ja muutoinkin kunnan kokonaisedun vastaista. Saatavan anteeksiantamista yhdistelmälainan osalta puoltaa erityisesti se, että laina on käytetty kokonaisuudessaan toimitalon peruskorjaukseen ja että peruskorjauksella on ollut välitön yhteys Ranuan Peura ry:n toimintaedellytysten turvaamiseen.

Toimitalon säilymisellä ja urheiluseuran toiminnan jatkumisella on merkittävä vaikutus kunnan asukkaiden liikunta- ja harrastusmahdollisuuksiin, lasten ja nuorten liikuntatoimintaan sekä kunnan elinvoimaan ja yhteisöllisyyteen.

Lisäksi on arvioitu yhdenvertaisuutta suhteessa muihin kunnan alueella toimiviin yhteisöihin sekä ratkaisun vaikutuksia kunnan talouteen. Saatavan anteeksianto perustuu tässä yksittäistapauksessa edellä kuvattuihin perusteisiin. Ratkaisun ei katsota muodostavan yleistä käytäntöä muiden kunnan saatavien anteeksiantamiseen.

Saatavan anteeksiantoon sisältyvä taloudellinen etu (60 000 euroa) myönnetään Ranuan Peura ry:lle komission de minimis -asetuksen (EU) 2023/2831 mukaisena vähämerkityksisenä tukena. Kunta on ennen tuen myöntämistä varmistanut Ranuan Peura ry:lle viimeksi kuluneen kolmen vuoden aikana myönnettyjen de minimis -tukien määrän. Tuen määrä yhdessä Ranuan Peura ry:lle kolmen vuoden aikana myönnettyjen muiden de minimis -tukien kanssa ei ylitä asetuksessa säädettyä 300 000 euron enimmäismäärää. Tuki ei siten edellytä Euroopan komission ennakkoilmoitusta.

Ranuan Peura ry on antanut Ranuan kunnalle kaksi erillistä panttaussitoumusta: 3.7.2019 päivätyn panttaussitoumuksen sekä vuonna 2020 annetun (päiväämättömän) panttaussitoumuksen. Vuoden 2019 panttaussitoumus liittyy nyt anteeksiannettavaksi esitettyyn yhdistelmälainaan. Vuoden 2020 panttaussitoumus on annettu 5.5.2020 päivätyllä velkakirjalla myönnetyn lainan sekä kunnan antaman takauksen vastavakuudeksi. Vuonna 2020 myönnetystä lainasta on jäljellä 132 000 euroa, eikä sitä esitetä tässä yhteydessä anteeksiannettavaksi.

Molempiin panttaussitoumuksiin liittyy sama pätemättömyysongelma. Panttaamisesta on päätetty Ranuan Peura ry:n hallituksessa, vaikka päätösvalta yhdistyksen kiinteän omaisuuden panttaamisesta kuuluu yhdistyslain 23 §:n ja Ranuan Peura ry:n sääntöjen perusteella yhdistyksen yleiselle kokoukselle. Ranuan Peura ry:n yleinen kokous ei ole tehnyt sellaista päätöstä, jolla 3.7.2019 päivätty ja vuonna 2020 annettu panttaussitoumus olisi hyväksytty yhdistystä sitoviksi. Panttaukset eivät siten nykyisellään muodosta kunnalle sitovia vakuuksia.

Panttausten pätemättömyydestä huolimatta kunnan asema on nykytilanteessa varsin vahva. Kunnan saatavat ja takausvastuuseen perustuva mahdollinen takaussaatava muodostavat valtaosan Ranuan Peura ry:n veloista. Tämän vuoksi kunta saisi mahdollisessa pakkotäytäntöönpanossa lähtökohtaisesti valtaosan yhdistyksen omaisuuden realisoinnista kertyvistä varoista. Saatavien anteeksianto muuttaa tätä asetelmaa olennaisesti ja heikentää kunnan suhteellista asemaa muihin velkoihin nähden.

Lisäksi vuonna 2020 annetussa panttaussitoumuksessa tarkoitetut panttikirjat eivät ole kiinteistöön vahvistetuista panttikirjoista etusijaltaan ensimmäisiä, vaan niiden etusija alkaa vasta aikaisempien panttikirjojen jälkeen. Jos vuoden 2019 yhdistelmälaina annetaan anteeksi ilman vakuusjärjestelyn samanaikaista varmistamista, kunnalle voi jäädä merkittävä lainasaatava ja takausvastuu ilman etusijaltaan riittävää vakuutta.

Tämän vuoksi kunnan jäljelle jäävän saatavan ja takausvastuun vakuuksien turvaamiseksi on saatavan anteeksiannon edellytykseksi perusteltua asettaa, että Ranuan Peura ry:n yleinen kokous hyväksyy sekä 3.7.2019 päivätyn että vuonna 2020 annetun panttaussitoumuksen yhdistystä sitoviksi. Tämän lisäksi yleisen kokouksen tulee päättää uuden panttaussitoumuksen antamisesta Ranuan kunnalle siten, että kunnan jäljelle jäävän lainasaatavan sekä kunnan Ranuan Peura ry:n puolesta antamien takausten perusteella mahdollisesti syntyvän takautumissaatavan vakuudeksi annetaan Peuransarvi kiinteistöön 683-402-2-394 vahvistettuja etusijaltaan ensimmäisiä panttikirjoja nimellisarvoltaan vähintään kunnan jäljelle jäävän lainasaatavan ja takausvastuun yhteenlaskettua enimmäismäärää vastaava määrä.

Näin varmistetaan, ettei kunta merkittävän osan saatavastaan anteeksi antaessaan samalla heikennä jäljelle jäävien saataviensa ja vastuidensa vakuusasemaa.

Liitteenä Asianajotoimisto Lukkarila & Aholan selvitys.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto päättää anteeksiantaa Ranuan Peura ry:ltä olevan kunnan saatavan, joka perustuu valtuuston 18.3.2019 § 4 myöntämään yhdistelmälainaan ja jonka jäljellä oleva määrä on 528 681,85 euroa.

Saatavan anteeksianto on ehdollinen ja tulee voimaan vasta, kun seuraavat ehdot ovat täyttyneet viimeistään 31.12.2026:

1. Ranuan Peura ry:n yleinen kokous on tehnyt yhdistystä sitovan päätöksen, jolla se hyväksyy Ranuan Peura ry:n Ranuan kunnalle antaman, 3.7.2019 päivätyyn panttaussitoumuksen sekä vuonna 2020 annetun päiväämättömän panttaussitoumuksen yhdistystä sitoviksi.

2. Ranuan Peura ry:n yleinen kokous on tehnyt yhdistystä sitovan päätöksen uuden panttaussitoumuksen antamisesta Ranuan kunnalle. Panttaussitoumuksen tulee kattaa kunnan jäljelle jäävä lainasaatava sekä kunnan Ranuan Peura ry:n puolesta antamiin takauksiin perustuva vastuu ja niiden perusteella kunnalle mahdollisesti syntyvä takautumissaatava.

3. Edellä tarkoitetun uuden panttaussitoumuksen vakuudeksi annetaan Peuransarven kiinteistöön 683-402-2-394 vahvistetut, etusijaltaan parhaat panttikirjat vähintään kunnan jäljelle jäävän lainasaatavan ja takausvastuun yhteenlaskettua enimmäismäärää vastaavalta määrältä.

Vakuudeksi tulee antaa ensisijaisesti seuraavat panttikirjat:

- 151 200 euron määräinen sähköinen panttikirja, asianumero 531/27.8.2010/8163;
- 200 000 euron määräinen panttikirja, asianumero 531/27.8.2010/8166; ja
- 200 000 euron määräinen panttikirja, asianumero 531/27.8.2010/8167.

Sähköinen panttikirja 531/27.8.2010/8163 tulee siirtää lainhuuto- ja kiinnitysrekisterissä Ranuan kunnan hallussa olevaksi. Panttikirjat 531/27.8.2010/8166 ja 531/27.8.2010/8167 tulee pantata uuden panttaussitoumuksen perusteella edellä tarkoitettujen kunnan saatavien ja vastuiden vakuudeksi.

Ranuan Peura ry:n tulee toimittaa Ranuan kunnalle edellä tarkoitetuista yleisen kokouksen päätöksistä allekirjoitettu pöytäkirjanote sekä allekirjoitettu panttaussitoumus. Lisäksi sähköisen panttikirjan 531/27.8.2010/8163 siirto Ranuan kunnan saajaksi tulee olla kirjattuna viimeistään 31.12.2026.

Mikäli kaikki edellä asetetut ehdot eivät täyty määräajassa, saatavan anteeksi antoa koskeva valtuuston päätös raukeaa ilman eri päätöstä.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja asiasta antaa:
kunnanjohtaja Tuomas Aikkila
puh. 040 539 4293, etunimi.sukunimi@ranua.fi

Valtuusto 14.09.2026
2079/00.01.02/2022

Päätös